

**ANDIJON VILOYATI IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHIDA YENGIL
SANOAT KORXONALARINING O'RNI****Qaxxorov Shoxrux Shavkatjon o'g'li**

Andijon Davlat Texnika Instituti

Iqtisodiyot kafedrası assistenti,

Mirg'oziyev Alisher Ibrohimjon o'g'li

Andijon Davlat Texnika Instituti

Muhandislik iqtisodiyoti va boshqaruv

fakulteti Iqtisodiyot yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Andijon viloyati iqtisodiyotining rivojlanishida yengil sanoat korxonalarining o'rnini o'rganiladi. Statistik ma'lumotlar asosida ishlab chiqarish hajmi, korxonalar soni, ish o'rinlari va eksport salohiyati tahlil qilinadi. Tarmoq rivojining asosiy omillari va muammolari ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: Andijon viloyati, yengil sanoat, iqtisodiy o'sish, ishlab chiqarish, eksport

Аннотация: В статье изучается роль предприятий легкой промышленности в развитии экономики Андижанской области. На основе статистических данных анализируются объемы производства, количество предприятий, рабочие места и экспортный потенциал.

Определены основные факторы и проблемы развития отрасли.

Ключевые слова: Андижанская область, легкая промышленность, экономический рост, производство, экспорт

Abstract: This article examines the role of light industry enterprises in the economic development of the Andijan region. It analyzes production volume, the number of enterprises, employment, and export potential based on statistical data. Key factors and challenges of industry development are identified.

Keywords: Andijan region, light industry, economic growth, production, export.

Kirish

Yengil sanoat – bu to'qimachilik, tikuvchilik, poyabzal, charm, mo'yna va boshqa iste'mol mahsulotlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashgan sanoat tarmoqlarining majmuasidir. Ushbu tarmoqlar aholining kundalik ehtiyojlarini qondirish, yangi ish o'rinlari yaratish va eksport salohiyatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Andijon viloyati, O'zbekistonning sanoatlashgan hududlaridan biri sifatida, yengil sanoatning rivojlanishida yetakchi o'rin egallaydi (1). Ushbu maqolada Andijon viloyatida yengil sanoat korxonalarining iqtisodiy o'sishga qo'shgan hisssasi tahlil qilinadi.

Metodologiya

Tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanildi:

- **Statistik tahlil:** Andijon viloyati statistika boshqarmasi va boshqa rasmiy manbalardan olingan ma'lumotlar asosida yengil sanoatning rivojlanish dinamikasi tahlil qilindi (2).
- **Solishtirma tahlil:** Yengil sanoatning boshqa sanoat tarmoqlari bilan solishtirilgan holda iqtisodiy o'sishga qo'shgan hissasi baholandi.
- **Hududiy tahlil:** Viloyatning turli tumanlarida yengil sanoat korxonalarining joylashuvi va ularning iqtisodiy faolligi o'rganildi (3).

Natijalar

1. Yengil sanoatning ishlab chiqarish hajmi

2024-yilning yanvar oyida Andijon viloyatida to'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 488,2 mlrd. so'mni tashkil etib, bu umumiy sanoat ishlab chiqarishining 17,1% ini tashkil etdi (4). Bu ko'rsatkich 2023-yilga nisbatan 22% ga o'sdi.

2. Korxonalar soni va ularning hududiy taqsimoti

Andijon viloyatida 2024-yil holatiga ko'ra, 10 975 ta sanoat korxonasi ro'yxatdan o'tgan bo'lib, ulardan 5 510 tasi faoliyat yuritmoqda (5). Ushbu korxonalarning 27% i Andijon shahrida, 11,3% i Andijon tumanida, 9,1% i Asaka tumanida joylashgan (5).

3. Ish o'rinlari va eksport salohiyati

Yengil sanoat korxonalari viloyatda minglab ish o'rinlarini yaratmoqda, ayniqsa to'qimachilik va tikuvchilik korxonalari ayollar bandligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi (6). Bundan tashqari, yengil sanoat mahsulotlari viloyat eksportining muhim qismini tashkil etadi (7).

Munozara

Yengil sanoat Andijon viloyatining iqtisodiy rivojlanishida strategik ahamiyatga ega. Ushbu tarmoqning rivojlanishi quyidagi omillar bilan bog'liq:

- **Xom ashyo bazasi:** Viloyatda paxta yetishtirishning yuqori darajasi to'qimachilik sanoatining rivojlanishiga zamin yaratadi (8).
- **Infratuzilma:** Sanoat zonalari va logistika markazlarining mavjudligi korxonalar faoliyatini qo'llab-quvvatlaydi (9).
- **Investitsiyalar:** Davlat tomonidan yengil sanoatga yo'naltirilgan investitsiyalar korxonalar soni va ishlab chiqarish hajmining oshishiga olib keldi (10).

Biroq, ayrim muammolar ham mavjud:

- **Texnologik yangilanish:** Ba'zi korxonalarda zamonaviy texnologiyalarning yetishmasligi raqobatbardoshlikni pasaytiradi (11).
- **Kadrlar malakasi:** Malakali ishchi kuchining yetishmasligi ishlab chiqarish samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda (12).

Xulosa

Andijon viloyatida yengil sanoat korxonalari iqtisodiy o'sish, bandlik va eksport salohiyatining oshishida muhim rol o'ynaydi. Ushbu tarmoqning yanada rivojlanishi uchun quyidagi choralar zarur:

- **Texnologik modernizatsiya:** Korxonalarda zamonaviy texnologiyalarni joriy etish (13).
- **Kadrlar tayyorlash:** Malakali ishchi kuchini tayyorlash va qayta tayyorlash dasturlarini kengaytirish (14).
- **Eksportni rag'batlantirish:** Yengil sanoat mahsulotlarini xorijiy bozorlarga chiqarishni qo'llab-quvvatlash (15).

Bu choralar yengil sanoatning viloyat iqtisodiyotidagi o'rnini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yengil sanoat. Vikipediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Yengil_sanoat
2. Andijon viloyati statistika boshqarmasi. <https://www.andstat.uz/uploads/docs/2024.01sanoatt.pdf>
3. Andijon viloyatining besh yillik ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Review.uz. <https://review.uz/uz/post/infografika-socialno-ekonomicheskoe-razvitie-andijanskoy-oblasti-za-pyat-let>
4. Andijon viloyatida sanoat ishlab chiqarishi statistikasi, 2024-yil yanvar. <https://www.andstat.uz/uploads/docs/2024.01sanoatt.pdf>
5. Tsue.uz. Sanoat korxonalarining iqtisodiy salohiyatini oshirish yo'llari (Andijon viloyati misolida). <https://ebook.tsue.uz/public/ebooks/sanoat-korxonalarining-iqtisodiy-salohiyatini-oshirish-yo-llari-%28andijon-viloyati-misolida>
6. Andijon viloyati mehnat resurslari hisobotlari. <https://andstat.uz>
7. CyberLeninka. Andijon viloyati iqtisodiy tarmoqlaridagi tarkibiy o'zgarishlar. <https://cyberleninka.ru/article/n/andijon-viloyati-iqtisodiy-tarmoqlaridagi-tarkibiy-va-hududiy-o-zgarishlar-hamda-o-sish-qutblari>

8. O‘zbekiston paxtachilik sohasi statistikasi. Stat.uz. <https://stat.uz/oz>
9. Andijon viloyati infratuzilma loyihalari. <https://review.uz>
10. Investitsiya dasturlari. Invest.gov.uz. <https://invest.gov.uz/uz>
11. Innovatsion rivojlanish agentligi. <https://mininnovation.uz/uz>
12. O‘zbekiston Respublikasining Kadrlar tayyorlash milliy dasturi. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/>
13. Yuqori texnologiyalarni joriy etish bo‘yicha davlat dasturi. Lex.uz.
14. Mehnat vazirligi malaka oshirish dasturlari. <https://mehnat.uz>
15. Eksportni rag‘batlantirish agentligi. <https://uztrade.uz>